

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ХТЕІ КНТЕУ
09 лютого 2021 р.
(протокол № 6, п. 6)

ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> (шифр і найменування напрямку підготовки)
освітня програма / спеціалізація	<u>Митна справа</u> (найменування спеціалізації)
кваліфікація	<u>ступінь вищої освіти бакалавр</u> <u>спеціальність «Підприємництво, торгівля та</u> <u>біржова діяльність»</u> <u>спеціалізація «Митна справа»</u> (кваліфікація відповідно до освітньої програми)
форма навчання	<u>денна</u> (форма навчання)
рік набору	<u>2017</u> (рік набору)

Харків, 2021 рік

Розробники:

Шубіна Лідія Юріївна,

доцент кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва, кандидат технічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

Чуйко Марина Миколаївна,

старший викладач кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва, кандидат технічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

Чорна Тетяна Олександрівна,

доцент кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва, кандидат хімічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

Керівник (гарант) освітньої програми

Чуйко Марина Миколаївна,

старший викладач кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного

підприємництва, кандидат технічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

14.01.2021 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

назва кафедри

протокол від 14.01.2021 р. № 6.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії інституту, протокол від 15.01.2021 р. № 5.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до положень Закону України «Про вищу освіту» перший (бакалаврський рівень) вищої освіти передбачає здобуття здобувачем теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю.

Програма кваліфікаційного екзамену розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціалізації Митна справа галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Мета кваліфікаційного екзамену – оцінювання відповідності отриманих результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціалізації Митна справа галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Завдання кваліфікаційного екзамену :

- визначення рівня сформованості у здобувача вищої освіти освітнього ступеня бакалавр теоретичних знань;
- визначення рівня сформованості у здобувача вищої освіти освітнього ступеня бакалавр практичних навичок;
- визначення рівня сформованості у здобувача вищої освіти освітнього ступеня бакалавр професійних вмінь, які є достатніми для успішного виконання фахових завдань у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Організація і порядок проведення атестації здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» регламентується наступними нормативними документами:

- Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Законом України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ, затвердженим рішенням вченої ради ХТЕІ КНТЕУ від 21.11.2018 р. (протокол № 4, п. 7);
- Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ, затвердженим рішенням вченої ради ХТЕІ КНТЕУ від 04.03.2020 р. (протокол № 8, п. 3);
- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ, затвердженим рішенням вченої ради ХТЕІ КНТЕУ від 28.08.2019 р. (протокол № 1, п. 5);
- іншими нормативними актами України з питань освіти.

1. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестація здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спеціалізації Митна справа галузі знань 07 Управління та адміністрування передбачає проведення кваліфікаційного екзамену, який включає оцінку рівня та обсягу знань, вмінь і практичних навичок з 4 дисциплін циклу професійної підготовки:

1. Митна справа
2. Торговельне підприємництво
3. Товарознавство. Харчові продукти
4. Товарознавство. Непродовольчі товари.

2. ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

2.1. МИТНА СПРАВА

Тема 1. Основи державної митної справи. Державна митна справа та її складові. Митна служба України. Структура та організація діяльності митної служби України. Призначення та основні завдання митної служби України. Митниця. Митний пост. Спеціалізовані митні органи. Митна статистика. Завдання митної статистики. Система митної статистики. Міжнародні умови поставок «Інкотермс–2010» та порядок їх застосування.

Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Класифікація заходів нетарифного регулювання. Державний контроль нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України. Сертифікація та оцінка відповідності. Декларація про відповідність. Країна походження товару. Визначення країни походження товару. Критерії достатньої переробки товару. Видача сертифікатів про походження товару з України. Верифікація (перевірка достовірності) сертифікатів про походження товару з України.

Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Нормативно–правове регулювання тарифного регулювання та справляння митних платежів. Мито та його види. Ввізне мито. Вивізне мито. Сезонне мито. Особливі види мита (спеціальне мито, антидемпінгове мито, компенсаційне мито). Нарахування митних платежів. Ставки мита. Адвалорне мито. Специфічне мито. Комбіноване мито. База оподаткування митними платежами. Тарифні пільги (тарифні преференції

Тема 4. Справляння митних платежів. Митна вартість товарів та методи її визначення. Загальні положення щодо митної вартості. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування.

Справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами.

Тема 5. Митні режими. Митні режими. Загальні положення щодо митних режимів. Види митних режимів та їх характеристика. Вибір та зміна митного режиму. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим. Порядок застосування митних режимів. Регулювання питань, пов'язаних із митним режимом.

Тема 6. Митні формальності. Переміщення і пропуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Засоби та способи переміщення товарів. Попередній документальний контроль. Подання документів та відомостей митним органам у пунктах пропуску через державний кордон України. Митні формальності на транспорті: морському і річковому транспорті, авіатранспорті, залізничному транспорті, автомобільному транспорті, трубопровідному транспорті та лініях електропередачі. Загальні правила переміщення (пересилання) міжнародних поштових та експрес-відправлень через митний кордон України.

Тема 7. Декларування. Декларування. Процедура декларування. Декларанти та їх обов'язки. Документи та відомості, які необхідні для здійснення митного контролю. Митна декларація. Товаротransпортні документи. Зовнішньоекономічний договір. Рахунок (інвойс) або інший документ, який визначає вартість товару. Декларація митної вартості. Облікова картка суб'єкта ЗЕД.

Тема 8. Митний контроль та митне оформлення товарів і транспортних засобів. Митний контроль. Організація митного контролю. Загальні принципи здійснення митного контролю. Вибірковість митного контролю. Тривалість перебування під митним контролем. Зони митного контролю. Здійснення митного контролю. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю. Форми митного контролю.

Тема 9. Технічні засоби та інформаційні технології в митній справі. Технічні засоби митного контролю, їх призначення та класифікація. Основи інформаційних технологій та їх застосування в митній справі. Єдина автоматизована інформаційна система Державної митної служби України. Структура та основні принципи побудови ЄАІС. Комерційні програмні продукти митного оформлення. Програмні комплекси для декларування товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Програмне забезпечення QDPro.

Тема 10. Переміщення товарів громадянами. Загальні положення щодо пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами. Двоканальна система митного контролю товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України громадянами. Переміщення (пересилання) особистих речей громадянами через митний кордон України. Перелік товарів, які можуть бути віднесені до особистих речей громадян

Тема 11. Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил. Роль та місце боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил в системі митної безпеки. Зміст поняття контрабанда в законодавчих системах різних держав. Контрабанда за українським законодавством. Типологія контрабанди. Види контрабанди. Переміщення з приховуванням від митного контролю. Переміщення поза митним контролем. Об'єкт та суб'єкт контрабанди. Предмети контрабанди. Способи контрабанди. Місце контрабанди. Запобігання та протидія контрабанді. Відповідальність за переміщення з приховуванням від митного контролю та переміщення поза митним контролем.

Тема 12. Міжнародне співробітництво з питань державної митної справи. Всесвітня митна організація (ВМО) та її завдання. Участь України у міжнародному співробітництві з питань державної митної справи. Рамкові стандарти ВМО, їх характеристика та структура. Митне регулювання в країнах ЄС. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з питань митної справи.

Рекомендовані джерела інформації

1. Мережко Н. В. Митна справа : підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; за редакцією П. В. Пашка. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2016. – 572 с.
2. Шершун А. А. Митні правила в Україні : підручник / А. А. Шершун. – Харків : Факт, 2015. – 512 с.
3. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/ed20120313>. – Станом на 05.01.2021. – Назва з екрана.

2.2. ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

Тема 1. Сутність, роль підприємництва та його особливості в сфері торгівлі. Підприємництво як соціально-економічна категорія і процес. Класифікація торговельного підприємництва. Передумови та визначальні фактори розвитку підприємницької діяльності в торгівлі. Соціально-економічні умови розвитку підприємництва. Базові принципи підприємництва (самостійність, ініціативність, інноваційність, ефективність). Специфічні принципи торговельного підприємництва (безперервність, раціональність, адаптивність). Методи і критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі.

Тема 2. Організаційно-правові форми торговельного підприємництва. Сутність організаційно-правової форми підприємницької діяльності, зміст та особливості в сфері торгівлі. Види організаційно-правових форм і їх класифікація. Складні організаційно-правові форми: асоціації, корпорації, консорціуми, концерни, холдинги, торговельно-

промислові групи, їх характеристика. Необхідні документи для державної реєстрації. Особливості створення представництв і дочірніх підприємств в Україні. Реорганізація суб'єкта підприємницької діяльності: сутність, підстави, процедура, форми.

Тема 3. Особливості торговельного підприємництва за видами діяльності. Сутність, зміст і особливості підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі. Порядок створення і оформлення документів на відкриття об'єктів дрібнороздрібної мережі (кіосків, павільйонів, контейнерів, яток та інших об'єктів) в населених пунктах, на ринках, громадських містах. Порядок створення та організація роботи ринків з продажу сільськогосподарської продукції, продовольчих та непродовольчих товарів. Загальні особливості підприємницької діяльності в сфері ресторанного господарства. Оптова торгівля як сфера підприємництва. Сутність зовнішньої торгівлі як сфери підприємництва. Методи зовнішньої торгівлі. Підприємництво в сфері надання митних послуг (з декларування та митного оформлення вантажів, митних ліцензійних складів).

Тема 4. Стратегії торговельного підприємництва. Сутність і зміст стратегій підприємництва. Конкурентна стратегія суб'єктів підприємництва в сфері торгівлі. Суть бізнес-плану, мета його створення і призначення. Ключові розділи бізнес-плану і їх взаємозв'язок. Оформлення бізнес-плану, його затвердження і порядок реалізації.

Тема 5. Державне регулювання підприємницької діяльності та самоорганізація суб'єктів торговельного підприємництва. Регуляторна державна політика в сфері підприємництва. Система контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів підприємництва в торгівлі. Статус та повноваження міністерства економіки України, антимонопольного комітету України, державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, інших органів державного регулювання. Державна підтримка торговельного підприємництва.

Тема 6. Етична та соціальна відповідальність торговельного підприємництва. Особистість підприємця та його ділові якості. Принципи ділової етики та ведення торговельного підприємництва. Етичний кодекс підприємця. Підприємництво та споживачі. Принципи та заходи забезпечення охорони навколишнього природного середовища для суб'єктів підприємництва. Відповідальність підприємців перед персоналом, інвесторами, партнерами, акціонерами.

Рекомендовані джерела інформації

1. Мазаракі А. А. Товарознавство і торговельне підприємництво : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. А. Мазаракі, Н. В. Притульська, В. А. Осика. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2014. – 652 с.

2. Балджи М. Д. Торговельне підприємництво : навчальний посібник / М. Д. Балджи, Н. В. Доброва, В. О. Однолько, М. М. Осипова. – Київ : Кондор-видавництво, 2017. – 112 с.

3. Савицька Н. Л. Торговельне підприємництво : навчально-методичний посібник / Н. Л. Савицька, І. Ю. Мелушова, А. В. Красноусов, К. С. Олініченко. – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. – 214 с.

2.3. ТОВАРОЗНАВСТВО. ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ

Тема 1. Товарознавство зерноборошняних продуктів. Значення зерноборошняних товарів у харчуванні. Тенденції споживання продуктів переробки зерна, норми споживання. Засоби забезпечення збереження якості зерна (боротьба з шкідниками, очищення, сушіння, систематичне спостереження за якістю). Дефекти зерна.

Загальна характеристика крупи. Класифікація круп. Принципи, що покладені в основу класифікації круп. Фактори, що формують якість крупи – сировина і процеси виробництва. Хімічний склад, харчова цінність і споживні властивості круп основних видів. Крупи підвищеної біологічної цінності. Оцінка якості крупи. Круп'яні концентрати. Класифікація, асортимент, споживні властивості. Оцінка якості. Дефекти.

Борошно, хліб і хлібобулочні вироби, сухарні та бубличні вироби. Споживні властивості борошна. Принципи класифікації. Фактори, що формують якість: сировина і процеси виробництва.

Значення хліба та хлібобулочних виробів у харчуванні людини. Норми та рівень їх споживання. Фактори, що формують якість хліба: сировина і процеси виробництва. Якість хліба та хлібобулочних виробів. Дефекти і хвороби хліба, причини їх виникнення та можливості усунення.

Загальна характеристика сухарних та бубличних виробів. Класифікація. Споживні властивості. Фактори, що формують асортимент і якість. Хімічний склад і харчова цінність сухарних та бубличних виробів. Вимоги до якості. Пакування сухарних та бубличних виробів. Умови і термін зберігання сухарних та бубличних виробів. Дефекти.

Макаронні вироби. Загальна характеристика макаронних виробів, значення в харчуванні, норми і рівень споживання. Споживні властивості макаронних виробів. Вплив сировини і процесів виробництва на формування асортименту та якості макаронних виробів.

Класифікація макаронних виробів, характеристика асортименту. Вимоги до якості. Пакування, транспортування і зберігання макаронних виробів. Зміни якості під час зберігання. Втрати і шляхи їх зменшення.

Тема 2. Крохмаль і крохмалепродукти. Характеристика крохмалю. Чинники, що формують якість: сировина, технологія виробництва. Види і товарні сорти. Вимоги до безпечності та якості.

Характеристика та властивості крохмалепродуктів – штучне саго, модифікований крохмаль, патока, цукристі речовини (глюкоза, глюкозо-

фруктозний сироп, фруктоза). Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування та умови зберігання крохмалю та крохмалепродуктів. Дефекти.

Тема 3. Цукор та замінювачі цукру. Загальна характеристика, хімічний склад та харчова цінність цукру. Чинники, які формують якість: сировина, технологія виробництва. Характеристика асортименту. Вимоги до безпечності та якості. Відмінні особливості цукру білого від коричневого. Пакування, маркування, умови транспортування та зберігання цукру. Види втрат. Процеси, що зумовлюють втрати та шляхи їх скорочення. Дефекти цукру.

Класифікація та асортимент замінювачів цукру. Характеристика окремих видів та їх властивості. Особливості хімічного складу, харчова цінність та безпечність солодких речовин природного та синтетичного походження. Характеристика нових видів замінювачів цукру.

Тема 4. Фруктово-ягідні кондитерські вироби. Класифікація, особливості хімічного складу та харчова цінність. Загальна характеристика. Чинники, що формують якість: сировина, особливості виробництва. Характеристика асортименту. Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування, умови зберігання. Дефекти.

Тема 5. Карамельні вироби. Загальна характеристика. Хімічний склад та харчова цінність. Класифікація і асортимент карамелі. Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування, умови зберігання. Дефекти.

Тема 6. Шоколад і шоколадні вироби. Шоколад. Загальна характеристика. Хімічний склад та харчова цінність. Класифікація і характеристика асортименту. Вимоги до безпечності та якості.

Порошок какао та какаоовмісні суміші. Загальна характеристика. Хімічний склад та харчова цінність. Характеристика асортименту. Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування, умови зберігання. Дефекти. Відмінні особливості якості порошку какао і какаоовмісних сумішей вітчизняного та зарубіжного виробництва.

Тема 7. Цукерки. Цукерки м'якої та твердої консистенції. Класифікація і асортимент цукерок. Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування, умови зберігання. Дефекти.

Тема 8. Борошняні кондитерські вироби. Відмінність борошняних кондитерських виробів від цукристих та характеристика їх властивостей. Загальна характеристика. Чинники, що формують їх якість: сировина, технологія виробництва. Класифікація та характеристика асортименту. Вимоги до безпечності та якості. Пакування, маркування, умови зберігання. Дефекти.

Тема 9. Товарознавча характеристика плодоовочевих товарів. Загальні характеристики плодоовочевих товарів. Класифікація плодів та овочів. Зберігання плодів і овочів. Види втрат: природні або нормовані і актовані, зменшення втрат плодів і овочів під час зберігання. Методи зберігання плодів і овочів. Якість плодів і овочів під час зберігання..

Тема 10. Перероблені плоди, ягоди, овочі та гриби. Класифікація продуктів переробки за методами і способами консервування та їх характеристика.

Тема 11. Смакові товари. Загальна характеристика смакових товарів, особливості складу, фізіологічно активні речовини – глікозиди, ефірні олії, органічні кислоти, алкалоїди та інші. Класифікація смакових товарів.

Тема 12. Харчові жири. Значення жирів у харчуванні. Класифікація. Хімічний склад і харчова цінність. Фактори, що формують якість харчових жирів. Оцінка якості. Торгові сорти. Розфасовка, упаковка, маркування. Зміни якості олій під час зберігання. Порівняльна характеристика асортименту і якості рослинних олій вітчизняного та зарубіжного виробництва.

Тема 13. Товарознавство молока та молочних продуктів. Значення молока та молочних продуктів з позицій сучасних вимог науки про харчування. Норми споживання.

Характеристика основних видів пастеризованого та стерилізованого молока і вершків. Оцінка якості. Умови та терміни зберігання, транспортування та реалізації. Дефекти. Заходи щодо збереження якості, продовження термінів зберігання та скорочення втрат молока та вершків під час зберігання та реалізації.

Загальна характеристика кисломолочних продуктів. Класифікація. Хімічний склад, харчове та дієтичне значення. Характеристика традиційних видів кисломолочних продуктів. Оцінка якості. Розфасовка, совка, маркування та транспортування. Зміни якості під час зберігання та реалізації. Умови та терміни зберігання і реалізації, іти: види та причини їх виникнення. Заходи щодо збереження якості. Дефекти та їх попередження.

Класифікація молочних консервів у залежності від використаної сировини та способів консервування. Хімічний склад та харчова цінність. Оцінка якості. Упаковка, маркування, транспортування та умови зберігання. Дефекти та їх характеристика.

Масло вершкове. Загальна характеристика. Фактори формування асортименту вершкового масла. Класифікація і характеристика асортименту масла. Вимоги до якості вершкового масла. Пакування, маркування, умови і строки зберігання масла. Дефекти.

Сири. Класифікація сирів. Споживні властивості сирів: харчова, біологічна і енергетична цінність. Фактори формування асортименту твердих і м'яких сичугових сирів, розсільних кисломолочних і переробних сирів. Класифікація і характеристика асортименту сирів. Вимоги до якості сирів. Пакування, маркування, умови і терміни зберігання сирів. Зміни якості сирів у процесі зберігання та реалізації. Фактори, що впливають на збереження споживних властивостей сирів. Дефекти. Причини їх виникнення і попередження. Терміни зберігання сирів.

Тема 14. Пташині яйця та продукти переробки яєць. Класифікація курячих яєць та оцінка їх якості. Дефекти яєць, причини їх виникнення та шляхи попередження. Способи зберігання яєць.

Морожені яєчні продукти. Сухі яєчні продукти. Виробництво, види, оцінка якості. Дефекти морожених та сухих яєчних продуктів, їх причини і способи попередження. Пакування, маркування, транспортування. Умови і терміни зберігання та реалізації.

Тема 15. Товарознавча характеристика м'яса та м'ясних продуктів. Значення м'яса у житті людини і норми споживання. Морфологічний склад м'яса. Погіршення якості м'яса, причини, що їх обумовлюють. Вплив різних факторів на розвиток мікробіологічних, хімічних і фізичних процесів, що обумовлюють погіршення якості і псування м'яса.

Охолодження м'яса. Способи, умови охолодження. Зміни (фізичні, біохімічні, мікробіологічні), що проходять у м'ясі в процесі охолодження, вплив їх на якість і усушку продукту. Заморожування м'яса. Способи, умови заморожування. Умови і термін зберігання. Зміни (фізичні, хімічні, біохімічні, мікробіологічні гістологічні), що відбуваються під час зберігання. Транспортування м'яса. Умови і терміни перевезення охолодженого, мороженого м'яса залізничним і автомобільним холодо транспортом. Зміни в м'ясі під час транспортування. Дефекти. Норми усушки.

Класифікація м'яса. Маркування (клеймування) м'яса. М'ясо хворих тварин. Категорії свіжості м'яса. Органолептичні, фізичні, хімічні, мікробіологічні і гістологічні показники свіжого, сумнівної свіжості і несвіжого м'яса.

М'ясо птиці. Класифікація м'яса птиці за видом, віком, вгодованістю, способом і якістю обробки, термічним станом. Холодильна обробка м'яса птиці (охолодження, заморожування). Оцінка якості м'яса птиці. Категорії свіжості м'яса птиці. Упаковка і маркування. Умови і строки транспортування і зберігання м'яса птиці. Зміни, які відбуваються в м'ясі птиці (охолодженої і мороженої) у процесі зберігання.

Ковбасні вироби. Загальна характеристика ковбасних виробів. Класифікація ковбасних виробів залежно від способу теплової обробки, виду і якості сировини, рецептури. Ковбасні вироби для дитячого і дієтичного харчування. Асортимент ковбасних виробів. Фактори, що формують якість ковбасних виробів. Оцінка якості ковбас. Допустимі і недопустимі дефекти. Розфасовка, упаковка і маркування ковбасних виробів.

М'ясні копченості (солоні вироби). Загальна характеристика м'ясних копченостей. Асортимент м'ясних копченостей і його удосконалення. Оцінка якості м'ясних копченостей. Упаковка м'ясних копченостей і маркування тари. Транспортування. Умови і термін зберігання і реалізації. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості м'ясних копченостей.

Фасоване м'ясо та м'ясні напівфабрикати. Характеристика фасованого м'яса та м'ясних напівфабрикатів. Хімічний склад і харчова цінність. Класифікація, асортимент і кулінарне призначення. Оцінка якості. Транспортування. Умови і строки зберігання і реалізації. Зміни, що відбуваються під час зберігання. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості м'ясних напівфабрикатів.

М'ясні консерви. Загальна характеристика м'ясних консервів. Хімічний склад і харчова цінність м'ясних консервів. Класифікація м'ясних консервів залежно від складу сировини, способу його попередньої обробки, режиму теплової обробки, виду тари, призначення. Асортимент м'ясних консервів.

Фактори, що формують якість м'ясних консервів. Вплив технологічних процесів на якість готової продукції. Оцінка якості м'ясних консервів. Маркування консервів. Транспортування і зберігання. Фізико-хімічні і мікробіологічні зміни під час зберігання. Дефекти. Гарантійні терміни зберігання.

Тема 16. Загальні відомості про рибу. Класифікація промислових риб. Особливості анатомічної будови риб, характеристика основних тканин та внутрішніх органів. Масовий склад риби. Біологічна та товарна характеристика головних промислових родин риб: тріскових, оселедцевих, ставридових, скумбрієвих, коропових, окуневих, камбалових, скорпенових, кефалевих, лососєвих, осетрових, анчоусових.

Тема 17. Хімічний склад і харчова цінність м'яса риби. Хімічний склад м'язової і з'єднувальної тканин м'яса риби. Фактори, що впливають на зміну хімічного складу м'яса риби. Харчова цінність м'яса риби.

Жива товарна риба та холодильна обробка риби та морепродуктів. Транспортування і зберігання живої товарної риби. Фактори, що впливають на зміну якості живої риби, керування якістю. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості товарної риби.

Тема 18. Солоні і мариновані гідробіонти. Технологічні особливості виробництва. Процеси, що відбуваються в тканинах під час виробництва, керування ними. Побудова асортименту. Дефекти продукції. Транспортування. Процеси, що відбуваються під час транспортування, зберігання. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості солоних та маринованих рибних товарів.

Тема 19. Сушені, в'ялені та копчені гідробіонти. Технологічні особливості виробництва. Процеси, що відбуваються в тканинах під час виробництва. Побудова асортименту. Вимоги до якості. Дефекти продукції. Процеси, що відбуваються під час транспортування, зберігання. Умови та строки зберігання. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості сушених, в'ялених та копчених товарів.

Тема 20. Консерви і пресерви з гідробіонтів. Технологічні особливості виробництва. Процеси, що відбуваються в тканинах під час виробництва. Побудова асортименту. Дефекти продукції. Процеси, що відбуваються під час транспортування, зберігання. Умови та строки зберігання.

Тема 21. Напівфабрикати і кулінарні вироби з гідробіонтів. Технологічні особливості виробництва. Побудова асортименту. Дефекти продукції. Процеси, що відбуваються під час зберігання. Умови та строки зберігання. Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості напівфабрикатів та кулінарних виробів.

Тема 22. Ікорні товари. Технологічні особливості виробництва. Побудова асортименту. Вимоги до якості. Дефекти продукції. Процеси, що відбуваються під час зберігання. Умови та строки зберігання.

Шляхи удосконалення асортименту і підвищення якості ікорних товарів.

Тема 23. Водні нерибні об'єкти харчового використання. Класифікація. Загальна біологічна характеристика, хімічний склад, харчова цінність м'яса ракоподібних, моллюсків, голкошкірих, морських ссавців.

Водорості, їх використання в харчовій промисловості. Лікувально-профілактичні властивості харчових продуктів, вироблених з нерибної водної сировини.

Рекомендовані джерела інформації

1. Салухіна Н. Г. Товарознавство зерноборошняних товарів : підручник / Н. Г. Салухіна, А. А. Самойленко, В. В. Ващенко. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2017. – 357 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство цукру, меду, кондитерських виробів : підручник / І. В. Сирохман, Т. М. Лозова. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – 616 с.

3. Орлова Н. Я. Продовольчі товари. Фрукти, ягоди овочі, гриби та продукти їхньої переробки : підручник – [2-е видання, перероблене доповнене] / Н. Я. Орлова, П. Х. Пономарьов. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2015. – 416 с.

4. Тищенко Є. В. Харчові жири : підручник / Є. В. Тищенко, П. Х. Пономарьов – [2-е видання, перероблене доповнене]. – Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2015. – 227 с.

5. Рудавська Г. Б. Молочні та яєчні товари : підручник / Г. Б. Рудавська, Є. В. Тищенко. – Київ : Книга, 2015. – 392 с.

6. Сирохман І. В. Товарознавство м'яса і м'ясних товарів : підручник. / І. В. Сирохман, Т. М. Раситюк – Київ : Центр навчальної літератури, 2014. – 384 с.

7. Дубініна А. А. Товарознавство риби та рибних продуктів / А. А. Дубініна, В. М. Онищенко, М. О. Янчева. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 336 с.

2.4. ТОВАРОЗНАВСТВО. НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ

Тема 1. Текстильні волокна, пряжа, нитки, тканин. Волокна як фактор формування властивостей текстильних виробів.

Рослинні волокна. Бавовна, її хімічний склад, побудова. Властивості бавовняних волокон. Волокна тваринного походження. Вовна. Класифікація вовни за джерелами отримання. Натуральний шовк. Хімічний склад, будова, властивості та використання натурального шовку.

Хімічні волокна, загальні поняття. Властивості віскозних, ацетатних, мідноаміачних волокон та галузі використання. Мінеральні волокна: силікатні, металеві. Особливості виробництва, властивості, асортимент.

Синтетичні волокна: загальні поняття та способи отримання. Галузі використання синтетичних волокон.

Текстильні нитки та пряжа: терміни та визначення. Загальні вимоги до текстильних ниток та пряжі. Дефекти текстильних ниток.

Класифікація асортименту тканин за волокнистим складом. Властивості тканин, які визначають надійність: міцність при статичному і динамічному розтягуванні, усадка. Ергономічні властивості: гігроскопічність, водоопірність, проникність, електризування, забрудненість. Естетичні властивості тканин: основні композиції малюнка, колір, фактура. Технологічні властивості: товщина, зминання, драпірування, осипання. Методи визначення властивостей текстильних матеріалів.

Класифікація, загальна характеристика асортименту льняних, вовняних, шовкових тканин. Вимоги до якості тканин. Маркування, пакування, транспортування та зберігання тканин.

Тема 2. Неткані текстильні матеріали, штучне хутро, килимові вироби. Класифікація та характеристика асортименту нетканних матеріалів. Вимоги до якості, упакування, зберігання. Класифікація, особливості виробництва штучного хутра. Класифікація та характеристика асортименту штучного хутра. Вимоги до якості, упакування, маркірування, умови зберігання штучного хутра.

Класифікація, характеристика асортименту килимових виробів. Характеристика килимів машинного виробництва. Характеристика килимів ручного виробництва. Вимоги до якості килимових виробів.

Тема 3. Швейні вироби. Класифікація вимог, які ставляться до одягу. Характеристика ергономічних, естетичних вимог до одягу та вимог, які характеризують терміни служби виробів. Основні матеріали: тканини та нові види текстильних матеріалів, неткані матеріали, штучне хутро, плівочні матеріали, матеріали з плівочним покриттям, штучні шкіри, шарові матеріали. Прикладні матеріали, теплоізоляційні, з'єднувальні та фурнітура.

Стандартна та торгова класифікація одягу. Характеристика асортименту основних класів одягу: побутовий одяг, спортивний одяг, спеціальний, відомчий. Порядок оцінки якості одягу. Правила приймання одягу, методи контролю якості одягу. Визначення сорту одягу. Маркування, упакування, транспортування та зберігання одягу.

Тема 4. Трикотажні товари. Загальні показники будови трикотажного полотна. Класифікація трикотажних переплетень. Класифікація трикотажних товарів. Характеристика асортименту верхніх, білизняних, панчішно-шкарпеткових, рукавичних товарів та шарфів.

Нормативно-технічна документація на трикотажні товари. Вимоги до якості трикотажних товарів. Правила приймання, визначення сортності трикотажних товарів. Маркування, упакування, транспортування та зберігання трикотажних товарів.

Тема 5. Хутряні товари. Класифікація хутряного напівфабрикату. Товарознавча характеристика окремих видів. Стандартизація хутра. Властивості хутряного напівфабрикату. Номенклатура показників якості, методи визначення окремих показників.

Вироби з хутра. Номенклатура властивостей та показники якості, методи їхнього визначення. Формування споживчих властивостей виробів із хутра. Класифікація та асортимент виробів із хутра. Оцінка якості хутряних виробів. Маркування, пакування, транспортування та особливості зберігання виробів із хутра.

Тема 6. Взуттєві товари. Характеристика споживчих властивостей взуття: функціональних, ергономічних, надійності, естетичних, безпеки. Антропометрія стопи, її вплив на будову раціонального взуття. Анатомічні крапки та розрізи обміру стопи для проектування взуття.

Характеристика асортименту побутового взуття. Гарантійний термін носіння, правила обміну взуття. Сортування взуття. Дефекти взуття. Прийоми огляду взуття під час контролю якості. Вимірювання лінійних розмірів взуття. Маркування, упакування, транспортування, зберігання шкіряного взуття.

Формування споживчих властивостей гумового взуття. Класифікація за різними ознаками та характеристика асортименту гумового взуття. Вимоги та оцінка якості гумового взуття. Маркування, пакування, транспортування та зберігання гумового взуття.

Фактори формування споживчих властивостей валяного взуття. Класифікація асортименту за різними ознаками. Види валяного взуття. Оцінка якості валяного взуття. Маркування, упакування, збігання валяного взуття.

Тема 7. Товари із пластмас та побутова хімія. Класифікація і характеристика асортименту товарів із пластмас за основними ознаками. Оцінка якості товарів із пластмас. Способи розпізнавання пластмас. Дефекти виробів із пластмас.

Класифікація мийних засобів. Синтетичні мийні засоби (СМЗ), переваги і недоліки в порівнянні з милом, застосування СМЗ. Показники якості СМЗ і методи їхнього визначення. Допоміжні засоби для прання. Відбілюючі, підсинюючі, підкрохмалюючі, антистатичні засоби, пом'якшувачі води, конденціонери.

Різні побутові хімічні товари (мінеральні добрива, товари отруто-бутової хімії). Особливості, пакування, маркування і зберігання товарів побутової хімії. Умови транспортування, особливості приймання в торгівлі за якістю і кількістю.

Тема 8. Силікатні та металеві господарські товари. Класифікація силікатних товарів.

Класифікація та показники споживчих властивостей скляних побутових товарів. Дефекти побутових скляних виробів. Асортимент скляних побутових товарів. Якість побутового скляного посуду та його зберігання. Способи огляду скляних побутових товарів. Умови зберігання скловиробів у

торгівлі. Правила розміщення скловиробів у складському приміщенні. Маркування скловиробів.

Керамічні побутові товари. Загальні відомості про кераміку. Класифікація кераміки. Асортимент керамічних побутових виробів. Класифікація асортименту фарфоро-фаянсового посуду за різними ознаками. Особливості асортименту художньо-декоративних виробів. Гончарні і майолікові вироби. Якість побутових керамічних товарів та їх зберігання. Прийоми огляду керамічних побутових товарів. Маркування керамічних виробів, складання керамічних виробів. Правила розміщення керамічних виробів у складському приміщенні.

Загальні поняття про металогосподарські товари. Асортимент металевого посуду. Класифікація металевого посуду за видами сплавів, способи виготовлення, характером обробки поверхні, видами покриття, декорування. Характеристика асортименту сталевих чорного, фарбованого, луженого і оцинкованого посуду, чавунного посуду, алюмінієвого посуду.

Класифікація, асортимент і споживні властивості виробів для механічної обробки харчових продуктів. Ножові вироби і столові прилади.

Нагрівальні й освітлювальні прилади. Матеріали, які застосовують для виготовлення цих приладів, особливості їхнього виготовлення. Вимоги до даної групи товарів, їхні споживні властивості.

Приладдя для вікон і дверей. Інструментальні товари. Загальні вимоги для цієї групи товарів, їх споживні властивості. Матеріали, які застосовують для їх виробництва, особливості виробництва, обробки поверхні.

Садово-городній реманент. Загальні властивості. Матеріали, які застосовуються для їх виробництва особливості виробництва ремонту для обробки землі, збирання сільськогосподарської продукції, обробки дерева й інших робіт. Асортимент, показники якості окремих видів реманенту.

Тема 9. Побутові електричні прилади. Кабельна продукція: матеріали виготовлення, класифікація, будова, маркування, асортимент, вимоги до якості. Електроустановні вироби: класифікація, асортимент, матеріали виготовлення.

Побутові світильники, нагрівальні прилади, прилади для приготування напоїв і підігрівання води, прилади для опалювання приміщень, електромеханічні прилади. побутові холодильники та пральні машини, пилососи, побутові швейні машини, кухонні електромеханічні прилади, прилади для створення і підтримання мікроклімату в приміщенні, машини і прилади для роботи на присадибній ділянці – призначення, асортимент, класифікація, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Пакування, маркування, транспортування і зберігання побутових електропобутових товарів. Дефекти виробів через недотримання умов пакування, транспортування і зберігання.

Тема 10. Будівельні та меблеві товари. Класифікація будівельних товарів за призначенням, походженням, складом, видом сировини й іншими ознаками. Загальні і спеціальні властивості будівельних матеріалів. Основи

виробництва, сировина і властивості будівельних матеріалів та виробів з кераміки, скла, металів, деревини, пластичних мас.

Асортимент виробів. Класифікація, характеристика асортименту, споживних властивостей та особливостей використання.

Характеристика матеріалів, які використовуються у виробництві меблів. Меблева фурнітура. Класифікація меблів за призначенням, застосуванням матеріалів, конструкцією. Основи виробництва та формування асортименту і споживних властивостей столярних меблів, гнуто-клеєних, гнутих, плетених меблів із металевим каркасом, меблів на основі пластмас. Характеристика асортименту меблів і споживних властивостей. Показники якості та їхня оцінка. Маркування, транспортування і зберігання меблів.

Тема 11. Шкільно-письмові, канцелярські, фототовари та радіоелектронні товари. Класифікація, споживні властивості шкільно-письмових та канцелярських товарів. Характеристика асортименту приладдя для письма, креслення, малювання. Шкільні товари. Класифікація та характеристика асортименту канцелярських товарів: приладдя для зберігання, архівування паперів, дрібноофісна техніка та офісні дрібниці, штемпельне приладдя, настільні аксесуари. Вимоги до якості шкільно-письмових та канцелярських товарів.

Класифікація фототоварів. Класифікація, показники властивостей, асортимент фото- і відеокамер. Фотоприладдя: призначення, класифікація, асортимент. Вимоги до якості, пакування, маркування і умови зберігання фототоварів і відеокамер. Контроль якості фото- та кінотоварів у торгівлі.

Тема 12. Спортивні, музичні товари та іграшки. Загальна класифікація музичних товарів. Споживні властивості музичних інструментів. Характеристика факторів, які формують і властивості музичних інструментів. Струнні музичні інструменти - принципи звукоутворення, асортимент, споживні властивості. Щипкові інструменти, особливості будови, споживні властивості, асортимент. Смичкові музичні інструменти, особливості конструкції, споживні властивості, асортимент. Клавійні струнні інструменти, особливості будови, властивості, асортимент. Духові музичні інструменти – принципи звукоутворення особливості будови, властивості, асортимент. Язичкові музичні інструменти - принципи звукоутворення особливості будови, властивості, асортимент. Ударні інструменти - принципи звукоутворення особливості будови, властивості, асортимент. Електромузичні інструменти – принципи звукоутворення особливості будови, властивості, асортимент.

Характеристика факторів, що формують властивості та якість іграшок. Споживні властивості і показники якості іграшок. Класифікація іграшок за різними ознаками. Характеристика асортименту іграшок. Вимоги до якості іграшок, контроль якості іграшок в торгівлі.

Характеристика асортименту, споживних властивостей інвентарю для гімнастики, легкої і важкої атлетики. Характеристика асортименту інвентарю для туризму і альпінізму. Інвентар для водного спорту, зимових видів спорту,

для спортивних поєдинків та ігор, для ковзанярського спорту та розваг на колесах. Контроль та оцінка якості товарів для спорту і туризму в торгівлі.

Товари для рибної ловлі. Загальна характеристика асортименту, класифікація, споживні властивості. Вимоги до якості і контроль якості в торгівлі.

Автотранспортні засоби: класифікація, будова, призначення, показники якості та безпечності експлуатації. Водні транспортні засоби.: будова, класифікація суден за реєстрами, вимоги до надійності та безпеки експлуатації моторних і самохідних засобів.

Класифікація зброї та боєприпасів. Порядок вільного обігу зброї та боєприпасів. Бойова вогнепальна зброя: класифікація, будова, принцип роботи, ідентифікаційні ознаки. Мисливська вогнепальна зброя: класифікація, будова, способи підвищення якості стрільби, вимоги до безпеки. Боєприпаси: класифікація, будова, балістична характеристика, маркування. Пневматична зброя: класифікація, будова, характеристика систем накачуванням газом.

Тема 13. Ювелірні вироби, годинники, галантерейні та парфумерно-косметичні товари. Поняття «ювелірні вироби». Товарознавча оцінка властивостей матеріалів, напівфабрикатів для виготовлення ювелірних товарів: дорогоцінні та кольорові метали, сплави на їх основі, ювелірне каміння (коштовне, напівкоштовне, мінерального та органічного походження, синтетичні камені). Характеристика показників споживних властивостей, видового асортименту особистих прикрас, предметів: туалету, інтер'єру, для сервіровки столу, для паління; письмового приладдя, браслетів та приладдя для годинників, сувенірів. Вимоги до якості ювелірних товарів: до зовнішнього виду, до фізико-механічних показників, до маркування. Маркування і пакування ювелірних виробів.

Фактори споживних властивостей годинників. Класифікація побутових годинників. Нормативна та технічна документація на годинники. Вимоги до якості побутових годинників. Контроль якості годинників у торгівлі. Маркування, пакування, зберігання і транспортування побутових годинників та фактори зберігання їх якості.

Фактори, що впливають на споживні властивості виробів, класифікація властивості галантерейних товарів зі шкіри. Вимоги до якості, маркування, пакування, вимоги до зберігання шкіряної галантереї.

Фактори, що впливають на формування споживних властивостей металевої та пластмасової галантереї. Класифікація, характеристика асортименту. Вимоги до якості, маркування, пакування, вимоги до якості, зберігання металевої та пластмасової галантереї.

Класифікація та характеристика асортименту парфумерно-косметичних товарів. Вимоги до якості, упакування, маркування та зберігання парфумерно-косметичних товарів.

Класифікація парафармацевтичних товарів за призначенням. Асортимент та вимоги до якості. Лікувальна косметика. Санітарно-гігієнічні засоби. Товари медичного призначення.

Рекомендовані джерела інформації

1. Михайлов В. І. Непродовольчі товари : підручник / В. І. Михайлов, Т. Г. Глушкова, О. І. Зельніченко. – Київ : Книга, 2015. – 556 с.
2. Радченко Л. О. Товарознавство непродовольчих товарів : навчальний посібник / Л. О. Радченко, Л. Д. Льовшина, Н. П. Головка, І. Ф. Мартишко. – Харків : Світ Книг, 2015. – 672 с.
3. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991 р. № 1024-XII // Верховна Рада України. – Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-12> . – Станом на 05.01.2021. – Назва з екрана.
4. Про загальну безпечність нехарчової продукції [Електронний ресурс] : Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI // Верховна Рада України. – Офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17/ed20101202>. – Станом на 05.01.2021. – Назва з екрана.

3. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Таблиця 3.1 – Структура і зміст підготовки до кваліфікаційного екзамєну

№	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна)	Зміст навчальної роботи, її види та норми часу			
		Консультації		Самостійна робота студента	
		Зміст	Кількість годин	Зміст	Кількість годин/кредитів
1	Митна справа	Завдання: 1. Митна вартість товарів. 2. Порядок здійснення екологічного, ветеринарного, фітосанітарного контролю.	0,5	1. Опрацювання джерел інформації [1-2] 2. Тестування на http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4085	20
2	Торговельне підприємництво	Завдання: 1. Особливості торговельного підприємництва за видами діяльності. 2. Стратегії торговельного підприємництва»	0,5	1. Опрацювання джерел інформації [1-3] 2. Тестування на http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4085	25
3	Товарознавство. Харчові продукти	Завдання: 1. Визначення якості харчових продуктів (на конкретних прикладах харчових продуктів)	0,5	1. Опрацювання джерел інформації [1-7] 2. Тестування на http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4085	25
4	Товарознавство. Непродовольчі товари	Завдання: 1 Визначення якості непродовольчих товарів (на конкретних прикладах непродовольчих товарів)	0,5	1. Опрацювання джерел інформації [1-2] 2. Тестування на http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4085	20
			2	Всього годин / кредитів	90/3

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Спочатку проходить атестація теоретичних знань, яка передбачає виконання протягом однієї астрономічної години тестових завдань у комп'ютерному класі із використанням спеціального програмного забезпечення.

На наступному етапі протягом однієї астрономічної години студенти у письмовій формі виконують практичне завдання, зміст якого спрямовано на оцінювання практичних навичок здобувачів вищої освіти.

На останньому етапі протягом однієї астрономічної години студенти у письмовій формі виконують ситуаційне завдання, зміст якого спрямовано на оцінювання професійних вмінь здобувачів вищої освіти.

4.2. СТРУКТУРА ОЦІНКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Структура оцінки за результатами проведення кваліфікаційного екзамену:

1. Результати оцінювання теоретичних знань (комп'ютерного тестування) – 50 балів. На атестацію вноситься 100 тестів; банк тестів – 400 запитань (навчальні дисципліни «Торговельне підприємництво» – 50 тестів, «Товарознавство. Харчові продукти», «Товарознавство. Непродовольчі товари» – по 150 тестів, «Митна справа» – 50 тестів).

2. Результати оцінювання практичних навичок (виконання творчого завдання) – 20 балів. На атестацію вноситься одне завдання з навчальних дисциплін, які включено до кваліфікаційного екзамену; банк завдань – 35 ситуацій.

3. Результати оцінювання професійних вмінь (виконання ситуаційного завдання) – 30 балів. На атестацію вноситься одне завдання з навчальних дисциплін, які включено до кваліфікаційного екзамену; банк завдань – 35 ситуацій.

Результати атестації інтерпретуються відповідно до критеріїв табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Шкала інтерпретації результатів кваліфікаційного екзамену

Оцінка за шкалою ХТЕІ КНТЕУ (бали)	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	A
82-89	B
75-81	C
69-74	D
60-68	E
35-59	FX
1-34	F

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ВИНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Компетентності відповідно до освітньої програми	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна), яку винесено на кваліфікаційний екзаме			
	Митна справа	Торговельне підприємство	Товарознавство. Харчові продукти	Товарознавство. Непродовольчі товари
ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.		+	+	+
ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур.	+	+		
ФК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.	+	+	+	+
ФК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема вміння використовувати спеціальне програмне забезпечення	+	+		
ФК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій і митній діяльності, зокрема здійснювати товарознавчу оцінку та контроль якості товарів.	+		+	+
ФК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької,	+	+	+	+

Компетентності відповідно до освітньої програми	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна), яку винесено на кваліфікаційний екзамен			
	Митна справа	Торговельне підприємництво	Товарознавство. Харчові продукти	Товарознавство. Непродовольчі товари
торговельної, біржової і митної діяльності.				
ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема забезпечувати контроль за дотриманням заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	+	+		
ФК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій і митній діяльності.		+		
ФК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема здійснювати митні процедури та виконувати митні формальності.	+	+		
ФК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.		+		

**6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна), яку винесено на кваліфікаційний екзаме́н			
	Митна справа	Торговельне підприєм- ництво	Товаро- знавство. Харчові продукти	Товарознавство. Непродовольчі товари
ПРН 1. Вміти аналізувати і оцінювати фактори формування вимог до асортименту і рівня якості товарів в торгівлі, біржовій діяльності та митній справі.	+		+	+
ПРН 2. Застосовувати набуті знання в оцінюванні ефективності заходів державної політики відносно регулювання ринків і галузей у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та митної справи.	+	+	+	+
ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною та іноземною мовами.	+	+	+	+
ПРН 4. Використовувати сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдженню професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та митної справи.	+	+	+	+
ПРН 5. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.		+		
ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.	+	+	+	+

Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна), яку винесено на кваліфікаційний екзамен			
	Митна справа	Торговельне підприємництво	Товарознавство. Харчові продукти	Товарознавство. Непродовольчі товари
ПРН 7. Застосовувати одержані знання й уміння для здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних, біржових та митних структур.	+		+	+
ПРН 8. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.	+	+		
ПРН 9. Володіти методами та інструментарієм для здійснення та функціонування підприємницьких, торговельних, біржових та митних структур.	+	+	+	+
ПРН 10. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин при організації та спеціалізації виробництва, обміні і споживанні товарів та послуг в умовах існуючої економічної системи.		+	+	+
ПРН 11. Оцінювати характеристики товарів у підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності та при здійсненні митного контролю за допомогою сучасних методів і технологій.	+		+	+
ПРН 12. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур та митних органів і вміти застосовувати його на практиці.	+		+	+
ПРН 13. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких,	+	+		

Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми	Компонента освітньої програми (навчальна дисципліна), яку винесено на кваліфікаційний екзамен			
	Митна справа	Торговельне підприємництво	Товарознавство. Харчові продукти	Товарознавство. Непродовольчі товари
торговельних структур та з питань державної митної справи і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.				
ПРН 14. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності та при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.		+		
ПРН 15. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.	+	+		
ПРН 17. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії підприємства з його внутрішнім та зовнішнім середовищем та оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних, біржових структур з урахуванням ризиків.	+	+		

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Вид та форма контролю знань – атестація, кваліфікаційний екзамен

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма – Митна справа

Форма навчання – Денна

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Тести з теоретичних питань (комп'ютерне тестування)	50 балів
завдання на оцінювання теоретичних знань студента	
2. Практичне завдання	20 балів
завдання на оцінювання практичних навичок студента	
3. Ситуаційне завдання	30 балів
завдання на оцінювання професійних вмінь студента	

Всього 100 балів

Затверджено на засіданні методичної комісії інституту, протокол від 15.01.2021 р. № 5.

Голова

Н. В. Вєтрова

Ухвалено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва, протокол від 14.01.2021 р. № 6.

Зав. кафедри

Н. В. Попова

Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Вид та форма контролю знань – атестація, кваліфікаційний екзаме
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма – Митна справа

АТЕСТАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ № 1

1. Атестація теоретичних знань

Дайте відповідь на 100 тестових запитань. Тести мають закриту форму з однією вірною відповіддю. Виконується на комп'ютері. Час на виконання – 60 хвилин.

2. Атестація практичних навичок

Дайте розгорнуту відповідь на творче завдання. Завдання має відкриту форму, виконується на бланку відповіді. Час на виконання – 60 хвилин.

Завдання: Скласти порядок оцінки відповідності продукції, що імпортується.

3. Атестація професійних вмінь

Дайте розгорнуту відповідь на ситуаційне завдання. Завдання має відкриту форму, виконується на бланку відповіді. Час на виконання – 60 хвилин.

Умови: До митного ліцензійного складу надійшла партія пшеничного борошна. Вихідні дані наведено в таблиці.

№	Показники	Дані
1.	Пакування	мішки 3 категорії
2.	Кількість пакувальних одиниць, шт.	1500
3.	Маса нетто по маркуванню, кг	50
4.	Дата вироблення	20.03
5.	Дата прийому	20.04
6.	На ящику колір шрифту	зелений
7.	Сорт борошна	перший
8.	Фактична маса нетто, кг	49, 950
9.	Маркування	10 мішків на мають ярликів
10.	Порушена цілісність мішків, шт	2
11.	Колір борошна	білий з жовтуватим відтінком
12.	Запах борошна	в 5 мішках сторонній запах в інших властивий
13.	Смак борошна	злегка солодкуватий
14.	Вологість борошна, %	14, 0
15.	Зольність борошна, %	0, 74
16.	Кількість сирої клейковини в борошні, %	30

Завдання. Необхідно провести товарознавчу оцінку якості партії борошна, що експортується

Гарант освітньої програми

М. М. Чуйко